

คำอธิบายประกอบการจัดทำรายงานรายได้และค่าใช้จ่าย (แบบ บ.อ. 2/1)

1. รายได้

1.1 ค่านายหน้า

1.1.1 ค่านายหน้าจากการซื้อขายหลักทรัพย์ หมายถึง ค่านายหน้าที่บริษัทหลักทรัพย์ได้รับจากการประกอบกิจการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมที่บริษัทหลักทรัพย์เรียกเก็บจากลูกค้า เช่น ค่าธรรมเนียมตลาดหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมการกำกับดูแล ในกรณีที่บริษัทหลักทรัพย์ต้องส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทหลักทรัพย์อื่น ให้รายงานเป็นค่านายหน้าสุทธิ (ค่านายหน้ารับหักด้วยค่านายหน้าจ่าย) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่านายหน้าจ่ายจากการซื้อขายเพื่อบัญชีบริษัทเอง ซึ่งถือเป็นต้นทุนการได้มาของสินทรัพย์นั้น

1.1.2 ค่านายหน้าจากการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หมายถึง ค่านายหน้าที่บริษัทหลักทรัพย์ได้รับจากการประกอบกิจการเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ในกรณีที่บริษัทหลักทรัพย์ที่ต้องส่งคำสั่งซื้อขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์อื่น ให้รายงานเป็นค่านายหน้าสุทธิ (ค่านายหน้ารับหักด้วยค่านายหน้าจ่าย) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่านายหน้าจ่ายจากการซื้อขายเพื่อบัญชีบริษัทเอง ซึ่งถือเป็นต้นทุนการได้มาของสินทรัพย์นั้น โดยให้รายงานแยกค่านายหน้าใน 1.1.1 และ 1.1.2 ตามประเภทของลูกค้า ดังนี้

(1) จากลูกค้าสถาบันในประเทศ ได้แก่ ลูกค้าสถาบันตามประกาศว่าด้วยเรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์และการค้าหลักทรัพย์ที่มีใช้ตราสารแห่งหนี้ และมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 และประกาศที่ออกตามมาตราดังกล่าว เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทประกันวินาศภัย บริษัทประกันชีวิต นิติบุคคลประเภทบรรษัท กองทุนรวม และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น

(2) จากลูกค้าต่างประเทศ ได้แก่ ลูกค้าชาวต่างประเทศที่ถือหนังสือเดินทาง (passport) ของต่างประเทศ และชาวต่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่หรือประกอบธุรกิจในต่างประเทศ นิติบุคคล หรือกองทุนต่างประเทศ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงคนที่ถือใบต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(3) จากลูกค้าทั่วไป ได้แก่ ลูกค้าอื่นนอกเหนือจากที่รายงานในรายการ (1) และ (2)

1.1.3 รายได้ค่านายหน้าอื่น หมายถึง รายได้อื่นเนื่องมาจากการประกอบกิจการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์หรือตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจากที่กำหนดให้แสดงไว้ในรายการที่ 1.1.1 – 1.1.2 เช่น รายได้จากการเป็นตัวแทนในการรับซื้อหลักทรัพย์ (Tender offer agent) เป็นต้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่านายหน้าหรือผลตอบแทนจากการเป็นตัวแทนเพื่อซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหน่วยลงทุนนอกตลาดหลักทรัพย์ (Selling Agent) ซึ่งแสดงรวมอยู่ในข้อ 1.2.7

1.2 ค่าธรรมเนียมและบริการ หมายถึง ค่าธรรมเนียมและบริการที่บริษัทหลักทรัพย์ได้รับจากการให้บริการแก่ลูกค้า โดยให้รายงานแยกตามประเภทของธุรกรรม ดังนี้

1.2.1 การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ที่บริษัทหลักทรัพย์รับมาเพื่อจำหน่าย

1.2.2 ที่ปรึกษาการลงทุน หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการจากการให้บริการที่ปรึกษาการลงทุน (Investment Advisors) หรือการให้บริการการบริหารความมั่งคั่ง (wealth management) เช่น การวางแผนทางการเงิน การวางแผนภาษี เป็นต้น

คำถาม 5 : คำอธิบายรายการที่ปรึกษาการลงทุนที่ปรับปรุงใหม่ มีความครอบคลุม และเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

1.2.3 การจัดการทรัพย์สินของลูกค้า หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการจากการจัดการทรัพย์สินของลูกค้า เช่น กองทุนส่วนบุคคล กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นต้น

1.2.4 ที่ปรึกษาทางการเงิน หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการที่ได้รับจากการรับเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน (Financial Advisors)

1.2.5 การให้ยืม / ยืมหลักทรัพย์ หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและเงินชดเชยผลประโยชน์ที่ได้รับจากการให้ยืมหลักทรัพย์ รวมถึงค่า rebate รับจากการวางเงินสดเป็นหลักประกันด้วย

1.2.6 นายทะเบียนหลักทรัพย์ หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการจากการประกอบธุรกิจนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.2.7 การเป็นตัวแทนซื้อขายหน่วยลงทุนนอกตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการซื้อขายหน่วยลงทุนนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม เช่น รายได้ค่าธรรมเนียมการขายและการรับซื้อคืนหน่วยลงทุน หรือค่าธรรมเนียมดูแลรักษาลูกค้า (trailing fee) เป็นต้น

1.2.8 อื่น ๆ หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการอื่น ๆ ที่ไม่รวมอยู่ในรายการ 1.2.1-1.2.7 เช่น ค่าบริการในการรับมอบส่งมอบสินค้า เป็นต้น

1.3 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับจากเงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์

1.4 กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุน

1.4.1 จากการซื้อขาย หมายถึง กำไร (ขาดทุน) จากการซื้อขายหลักทรัพย์ ในกรณีที่มิใช่ค่าใช้จ่ายหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ให้นำมาปรับปรุงรายการนี้เพื่อแสดงยอดสุทธิ หากมียอดสุทธิเป็นขาดทุนให้แสดงไว้ในวงเล็บ

1.4.2 จากการตีราคา หมายถึง กำไร (ขาดทุน) จากการตีราคาหลักทรัพย์ และกำไร (ขาดทุน) จากการเปลี่ยนแปลงประเภทเงินลงทุนตามที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดให้รับรู้ผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมในงบกำไร (ขาดทุน) หากมี ยอดสุทธิเป็นขาดทุนให้แสดงไว้ในวงเล็บ

ทั้งนี้ ให้แยกแสดงตามรายการ 1.4.1 และ 1.4.2 ดังนี้

1) หลักทรัพย์ตราสารทุน

2) หลักทรัพย์ตราสารหนี้

1.5 กำไร (ขาดทุน) จากตราสารอนุพันธ์ หมายถึง กำไร (ขาดทุน) ที่เกิดจากการมีฐานะในตราสารอนุพันธ์ ในกรณีที่มิใช่ค่าใช้จ่ายหรือขาดทุนจากการมีฐานะในตราสารอนุพันธ์ให้นำมาปรับปรุงรายการนี้เพื่อแสดงยอดสุทธิ หากมียอดสุทธิเป็นขาดทุนให้แสดงไว้ในวงเล็บ โดยให้รายงานแยกตามรายการ ดังนี้

1.5.1 ในตลาดอนุพันธ์

1.5.2 นอกตลาดอนุพันธ์ (OTC)

1.6 กำไร (ขาดทุน) จากหนี้สินทางการเงินที่กำหนดให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม หมายถึง กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหรือการซื้อขายหนี้สินทางการเงินที่กำหนด ให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ทั้งนี้ ให้รวมถึง ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยจากหนี้สินทางการเงินที่กำหนดให้แสดงด้วย มูลค่ายุติธรรมด้วย

1.7 ดอกเบี้ยและเงินปันผล หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับจากเงินฝากธนาคารและสถาบันการเงิน เงินให้กู้ยืมอื่นที่มีใช้เงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ และส่วนแบ่งกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับ จากเงินลงทุน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงดอกเบี้ยรับที่เกิดจากกรณีที่ลูกค้าชำระหนี้เกินกำหนดระยะเวลาชำระเงิน ที่ให้แสดงไว้ในรายการที่ 1.9 (รายได้อื่น) โดยให้รายงานแยกตามรายการ ดังนี้

1.7.1 จากเงินฝาก

1.7.2 จากเงินให้กู้ยืม

1.7.3 จากเงินลงทุนในหลักทรัพย์

1.8 กำไร (ขาดทุน) จากการปริวรรต หมายถึง กำไร (ขาดทุน) จากการแปลงค่าของสินทรัพย์และ หนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท และจากการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ให้แสดงยอดสุทธิ หากมียอดสุทธิเป็นขาดทุนให้แสดงไว้ในวงเล็บ

1.9 รายได้อื่น หมายถึง รายได้นอกจากที่แสดงไว้ในรายการ 1.1 - 1.8 เช่น รายได้จากการขายสินค้า กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินค้าคงเหลือ กำไรจากการขายที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และสินทรัพย์อื่น ดอกเบี้ยรับที่เกิดจากกรณีที่ลูกค้าชำระหนี้เกินกำหนดระยะเวลาชำระเงิน เป็นต้น ในกรณีที่มิใช่ค่าใช้จ่ายในการขายหรือขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ดังกล่าวให้นำมาหักจากรายการนี้ เพื่อแสดงยอดสุทธิ กรณีที่ยอดสุทธิเป็นผลขาดทุนให้นำไปแสดงไว้ในรายการที่ 2.6 (ค่าใช้จ่ายอื่น)

โดยถ้ารายการใดมีจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมรายได้รวม ให้แสดงรายการดังกล่าว แยกเป็นแต่ละประเภทของรายการ (โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย)

2. ค่าใช้จ่าย

2.1 ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน ให้แสดงจำนวนรวมของกรรมการ พนักงานและลูกจ้างที่บริษัทจ่ายเงินให้ในเดือนนั้นไว้ในวงเล็บด้วย

2.1.1 เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และค่าล่วงเวลา

2.1.2 ค่าตอบแทนกรรมการ

2.1.3 อื่น ๆ หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับพนักงานที่นอกเหนือจากรายการที่แสดงไว้ในรายการ 2.1.1 และ 2.1.2 เช่น ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม เงินบำเหน็จ เงินเพิ่มค่าครองชีพ เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพ พนักงานส่วนที่บริษัทเป็นผู้จ่ายให้ เงินช่วยเหลือเพื่อสวัสดิการ ภาษีเงินได้ที่บริษัทออกให้ และเงินอื่น ๆ ที่บริษัทจ่ายให้แก่พนักงาน ลูกจ้าง เป็นต้น

2.2 ค่าธรรมเนียมและบริการจ่าย หมายถึง ค่าตอบแทนหรือค่าบริการที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ โดยให้รายงานแยกตามรายการดังนี้

2.2.1 ค่าธรรมเนียมจากการทำสัญญากับต่างประเทศ หมายถึง ค่าธรรมเนียมจ่ายคู่สัญญาต่างประเทศตามสัญญา เช่น สัญญาร่วมบริหาร สัญญาที่ปรึกษา และสัญญาแต่งตั้งตัวแทนนายหน้า เป็นต้น

2.2.2 อื่น ๆ หมายถึง ค่าธรรมเนียมและบริการจ่ายอื่นนอกจากข้อ 2.2.1 เช่น ค่าธรรมเนียมจ่ายตลาดหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาตตัดบัญชี ค่าธรรมเนียมจ่ายให้ตัวแทนขายและรับซื้อคืนหน่วยลงทุน ค่าธรรมเนียมการยืมหลักทรัพย์ (รวมถึงค่า rebate ที่จ่ายให้ผู้ยืมกรณีวางเงินสดเป็นหลักประกัน) เป็นต้น

2.3 ต้นทุนทางการเงิน หมายถึง ค่าตอบแทนที่คิดให้เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากเงินทุน โดยให้รายงานแยกตามรายการดังนี้

2.3.1 ดอกเบี้ยและส่วนลดจ่าย หมายถึง ดอกเบี้ยและส่วนลดจ่ายที่บริษัทหลักทรัพย์จ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืม ทั้งในลักษณะของการออกเอกสารการกู้ยืมเงินและการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี ดอกเบี้ยจากหลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน ดอกเบี้ยจ่ายลูกค้าในระบบ credit balance

2.3.2 อื่น ๆ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมเงิน นอกจากที่แสดงไว้ในรายการ 2.3.1 เช่น ค่าธรรมเนียมในการกู้ยืมเงิน

2.4 หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์/ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และดอกเบี้ยค้างรับที่ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้วแต่ไม่ได้รับชำระหนี้ รวมทั้งจำนวนที่กินไว้สำหรับลูกหนี้ธุรกิจหลักทรัพย์/ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และดอกเบี้ยค้างรับส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ สำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากการทุจริตของพนักงาน ลูกหนี้การค้า และลูกหนี้ที่แสดงเป็นสินทรัพย์อื่นในงบแสดงฐานะการเงินที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้ ให้แสดงไว้ในรายการที่ 2.6 (ค่าใช้จ่ายอื่น)

2.5 ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุน หมายถึง มูลค่าขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนเพื่อขาย และเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด
- 2) เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนเพื่อขาย และเงินลงทุนทั่วไป และ
- 3) เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และการร่วมค้า

2.6 ค่าใช้จ่ายอื่น หมายถึง ค่าใช้จ่ายนอกจากที่แสดงไว้ในรายการ 2.1 - 2.5

2.6.1 ค่าเช่า

2.6.2 ค่าเสื่อมราคา

2.6.3 ค่ารับรอง หมายถึง ค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับการรับรองหรือการให้บริการที่จะอำนวยความสะดวกแก่กิจการ

2.6.4 อื่น ๆ หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นที่ไม่อาจรายงานในรายการ 2.6.1 – 2.6.3 อันได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายตัดบัญชีอื่น ค่าภาษีอากร ต้นทุนขาย ผลเสียหายจากการทุจริตของพนักงาน ลูกหนี้การค้าที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้ ผลขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และทรัพย์สิน ในกรณีที่มิรายได้จากการขายทรัพย์สินดังกล่าวให้นำมาหักจากรายการนี้เพื่อแสดงยอดสุทธิ หากยอดสุทธิเป็นผลกำไรให้นำไปแสดงไว้ในรายการที่ 1.9 โดยถัารายการใดมีจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 5 ของค่าใช้จ่ายรวม ให้แสดงรายการดังกล่าวแยกเป็นแต่ละประเภทของรายการ (โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย)

3. กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้ หมายถึง ยอดรวมรายได้หักด้วยยอดรวมค่าใช้จ่าย แต่ก่อนหักภาษีเงินได้ หากมีผลขาดทุนให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

4. ภาษีเงินได้ หมายถึง ผลรวมของภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่ใช้ในการคำนวณกำไรหรือขาดทุนสำหรับงวด ตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง

5. กำไร (ขาดทุน) สำหรับงวด หมายถึง กำไรหรือขาดทุนหลังจากหักภาษีเงินได้แล้ว หากมีผลขาดทุนสุทธิให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

6. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น หมายถึง รายการรายได้และค่าใช้จ่าย (รวมถึงการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่) ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินไม่อนุญาตให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

6.1 รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง ประกอบด้วย

- 1) การเปลี่ยนแปลงในส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์
- 2) กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ของผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้
- 3) ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วมและการร่วมค้า
- 4) อื่น ๆ
- 5) ภาษีเงินได้เกี่ยวกับรายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง

6.2 รายการที่อาจถูกจัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง ประกอบด้วย

- 1) กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย
- 2) ผลต่างอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน
- 3) กำไร (ขาดทุน) จากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงของกระแสเงินสด
- 4) กำไร (ขาดทุน) จากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
- 5) ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นในบริษัทร่วมและการร่วมค้า
- 6) อื่น ๆ
- 7) ภาษีเงินได้เกี่ยวกับรายการที่อาจถูกจัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง

7. กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับงวด หมายถึง ผลรวมของรายการที่ 5 และ 6